

Eikenprocessierups

De eikenprocessierups vormt iedere zomer een plaag in grote delen van België en Nederland. In België komt de rups vooral voor in de provincies Antwerpen en Limburg, maar ook in Vlaams-Brabant en Oost-Vlaanderen.

De rups is de larve van de eikenprocessierupsvlinder, een nachtvlinder die in bijna heel Europa voorkomt. Deze vlinder legt haar eitjes in de toppen van eikenbomen, waar de eitjes overwinteren. Eind april, begin mei worden de rupsen geboren. Na een aantal vervellingen zijn ze volgroeid. Na de derde vervelling, meestal tussen half mei en eind juni (afhankelijk van het weer), krijgen de rupsen brandharen. Het zijn deze brandharen die ernstige klachten bij de mens veroorzaken. Dit is de periode van de grootste hinder, die duurt tot begin juli. Eind juli vindt de metamorfose tot vlinder plaats. Tot eind september veroorzaken lege nesten en overgebleven brandharen nog ongemak. Lege nesten die verstoord worden, kunnen heel het jaar door voor overlast zorgen.

Herkennen van een processierups en het nest

De volgroeide rupsen hebben een grijsgrauwe kleur met lichtgekleurde zijden en zijn bedekt met lange witte haren (niet de brandharen). Eikenbomen met rupsen zijn te herkennen aan de nesten: dichte spinsels van vervellinghuidjes, uitwerpselen en brandharen. Daarnaast zijn deze bomen vaak kaalgevreten.

Klachten

De hinder die processierupsen veroorzaken is hoofdzakelijk te wijten aan blootstelling aan de brandharen. Elke rups draagt er enkele honderdduizenden. Bij de minste aanraking breekt de tip van het brandhaar af, en wordt een proteïnecocktail vrijgegeven die in het lichaam van het slachtoffer histamine vrijstelt, waardoor (pseudo-)allergische reacties kunnen ontstaan.

Vanwege de kleine afmetingen kunnen de brandharen gemakkelijk via de wind verspreid worden. Er hoeft dus geen rechtstreeks contact geweest te zijn met de rupsen. Hierdoor verhoogt niet alleen de kans op blootstelling, maar kunnen de brandharen ook ingeademd worden en de luchtwegen aantasten. De meest ernstige symptomen doen zich trouwens voor op winderige dagen. Ook kan met brandharen besmette kleding een bron van overdracht van deze haren zijn naar andere mensen.

Brandharen kunnen, nadat de rups ze heeft afgestoten, nog zes jaar klachten veroorzaken, dus óók wanneer er geen rupsen te zien zijn, kunnen er toch brandharen aanwezig zijn.

Hoe voorkom je problemen?

- vermijd elk contact met de rupsen en de nesten. Blijf zo veel mogelijk weg uit de omgeving van eiken met rupsen. Indien een andere weg genomen kan worden, waar geen met door de rups besmette eikenbomen staan, dan verdient dit de voorkeur,
- draag kledij die hals, armen en benen bedekt en ga niet op de grond zitten,
- laat geen speelgoed buiten liggen en laat kinderen niet op het gazon spelen,

- was zo nodig al je kleren (lang programma van de wasmachine op zo hoog mogelijke temperatuur),
- probeer te voorkomen dat brandharen of nesten de woning binnenwaaien; houdt ramen eventueel gesloten;
- het is niet verstandig om de was buiten te hangen in besmet gebied, de kans is aanwezig dat uw was besmet raakt met brandharen. Hang de was in ieder geval niet benedenwinds van besmette bomen,
- de brandharen behouden meer dan 6 jaar hun schadelijke werking. Daarom wordt aangeraden om de oude nesten te laten verwijderen. Doe dit zeker niet zelf!

Wat moet je doen als je processierupsen aantreft?

- Waarschuw onmiddellijk de **Milieudienst** bij aanwezigheid van eikenprocessierupsen **op openbaar domein**. Zij zullen passende maatregelen treffen of de verantwoordelijke diensten op de hoogte brengen.

[Meld eikenprocessierupsen op openbaar domein bij de Milieudienst](#)

- **Op privéterrein?** Dan neem je best zo snel mogelijk contact op met een gespecialiseerde firma die ongedierte bestrijdt.

Wat mag je vooral NIET doen?

- de rupsen en nesten aanraken en zelf trachten te bestrijden,
- insecticiden gebruiken, want deze middelen kunnen schadelijk zijn voor de mens en het milieu,
- wegspreiden met bijvoorbeeld een hogedrukreiniger. De brandharen van de rupsen kunnen dan immers via de lucht verspreid geraken.

Contactinformatie

• **Afdeling Grondgebiedzaken – Milieudienst**

Milieudienst

Markt 14
3545 Halen

- 013 61 81 24
- milieudienst@halen.be

Openingsuren

Vandaag open van 08:00 tot 12:00 (Op afspraak), van 14:00 tot 16:00 (Op afspraak)
Morgen open van 09:00 tot 12:00 (Op afspraak), van 14:00 tot 16:00 (Enkel telefonisch)
Alle informatie

• **Brandweer Hulpverleningszone Zuid-West Limburg**

Zwarte Brugstraat 1
3500 Hasselt

- 011 24 88 88
- brandweer@zuidwestlimburg.be
- <https://www.zuidwestlimburg.be/>